

Száz esztendeje született Gerő László

A magyar műemlékvédelem egyik vezéregyénisége, Gerő László, száz éve, 1909. május 24-én született Szombathelyen. Szülei ekkor a Széll Kálmán utca 11 alatt laktak, a Kopfensteiner félé bérházban. Édesapja kataszteri segédmérnök volt, s valószínű, hogy tőle örökölte műszaki érdeklődését, amely később a műemlékvédelem terén teljesedett ki.

Építész mérnöki oklevelét 1932-ben szerezte meg a Budapesti Műegyetemen, majd 1935-ben a Római Magyar Akadémia ösztöndíjasaként Róma városépítészét, palotáit és templomait tanulmányozta. Különösen a magyarok nemzeti temploma, a Santo Stefano Rotondo kutatásába mélyedt el, s talán ezzel jegyezte el magát a műemlékvédelemnek. Ettől már egyenes út vezetett első jelentős, ma is példaértékű munkájához, az óbudai római amfiteátrum romjainak restaurálásához és bemutatásához 1941-ben. A világháború után különböző beosztásokban dolgozott, többek közt 1957-től éveken át irányította az Országos Műemlékvédelmi Felügyelőség Építészeti Osztályát. Munkássága a korszerű magyar műemlékvédelem elméletének és gyakorlatának kidolgozására és alkalmazására irányult. Ennek érdekében rendkívül sokoldalú tevékenységet fejtett ki. Mint alkotó tervezőnek számos műemlék konzerválása és helyreállítása fűződik nevéhez. Legjelentősebb közülük a budai középkori vár rekonstrukciója (1953–1961), de ő tervezte Budapesten a belvárosi templom (1948), a badacsonyi Szegedy Róza-ház (1949), a sárospataki Vöröstorony (1950), a siklósi várkapolna és fegyverterem (1957), a sopronbámfalvai Mária Magdolna templom (1950) helyreállítását, s végül tervezői munkásságának megkoronázásaként a római Szent Péter bazilika grottájában kialakított „Magyarok kápolnáját” tervezhette meg 1980-ban. Szinte egyedülálló szakirodalmi munkássága, amelynek egyik vonulata a tudományos, pl. A budai vár helyreállítása (1951), Magyar városképek (1953), Építészeti műemlékek feltárása, helyreállítása és védelme (1959) vagy a Várépítészettünk (1975) című kötetei, míg a másik népszerűsítő és ismeretterjesztő munkák sora pl. Az építészeti stílusok (1957), Magyar műemléki ABC (1984), Műemlékről mindenkinek (1987), Felfedező úton épületeink között (1966) stb., ezeken kívül tanulmányok és cikkek sokasága került még ki tolla alól, amelyeket nagyfokú szakmai igényességgel, olvasmányos stílusban írt. Ezzel kimondatlanul is nagy szolgálatot tett a honismereti mozgalomnak, értékeink alaposabb megismerésének. Köteteit maga illusztrálta. Ide kapcsolódik az általa 1957-ben alapított Műemlékvédelem című folyóirat, amit színvonalasan, egyéni módon szerkesztett egészen 1994-ig. Ebben különösen értékesek voltak kitűnő könyvismertetései, amelyek széles körű tájékozottságról és nyelvtudásról tanúskodnak.

Mint egyetemi magántanár 1948-tól rendszeres óraadója volt a Műegyetemnek a műemlékvédelem témakörében, amelynek során sok tanítványt és barátot szerzett a műemlékek ügyének. Akik még ismerhettük és hallgathattuk, soha nem felejtjük el elegáns megjelenését, könnyed és világos stílusát, krúdys humorral fűszerezett kitérőit és anekdotáit, ugyanakkor határozott véleményformálását.

Neve fogalommá vált a szakmában, ezt jelzik kitüntetései is: Ybl-díj (1959), Herder-díj (1963), Állami-díj (1973), Pro-Urbe díj (1985), Köztársasági Érdemrend (1994). 86 éves korában hunyt el, százak kísérték utolsó útjára a Farkasréti temetőben. Jó lenne, ha szülővárosa egy emléktáblával emlékezne rá.

Balogh Péter

A HONISMERETI SZÖVETSÉG az 1996-ban elfogadott adózási törvény értelmében a 2008. évi állampolgársági adó 1%-ából **56 834 forint támogatást** kapott. A szövetség elnöksége és szerkesztőbizottsága megköszöni a támogatást, s azt, hogy egyetértve céljainkkal és törekvéseinkkel, felajánlásával segítette munkánkat. Az összeget az **ifjúsági honismereti rendezvények (Ifjúsági Honismereti Akadémia, Iskola és honismeret tanácskozás) szervezéséhez, valamint a Honismeret folyóirat** megjelentetéséhez használtuk fel.

Kérjük, hogy aki továbbra is egyetért a Honismereti Szövetség célkitűzéseivel, a hazaszeretet elmélyítése, a hagyományok éltetése érdekében végzett munkánkkal, programjainkkal, folyóiratunk megjelentetésével, **2008. évi adója 1 %-ának felajánlásakor** szíveskedjék **Honismereti Szövetségünket** megjelölni.

ADÓSZÁMUNK: 19624947-1-41

Segítő támogatását nagyra értékeljük és hálás szívvel köszönjük!